

Notulae systematicae et nomenclatoricae ad opus Květena České socialistické republiky spectantes 1

Taxonomické a nomenklatorické poznámky ke Květeně ČSR 1

Vladimír Skalický [red.]

SKALICKÝ V. [red.] (1990): Notulae systematicae et nomenclatoricae ad opus Květena České socialistické republiky spectantes 1. [Taxonomic and nomenclatural notes on the Flora of the Czech Socialist Republic 1.] — Preslia, Praha, 62 : 163–165.

Keywords: Taxonomy, nomenclature, *Amaranthus*, *Oberna*, *Persicaria*

In this brief report, the following new taxa and new combinations to the work Květena ČSR are validly published: *Amaranthus caudatus* L. subsp. *saueri* JEHLÍK subsp. n., *Oberna antelopum* (VEST) ŠOURKOVÁ comb. n., and *Persicaria* × *bicolor* (BOBÁS) SOJÁK nothosubsp. *silesiaca* (BECK) CHRTEK comb. n.

Department of Botany, Faculty of Science, Charles University, Benátská 2, 128 01 Praha 2, Czechoslovakia

Introductory remark

The Editorial board of the Květena ČSR decided to publish descriptions of new taxa and new nomenclatural combinations (or other results of taxonomic and nomenclatural research) in this section of the journal Preslia. It will be edited by V. Skalický. It is expected that the authors will continue to publish separate articles or brief reports pertaining to the flora of the Czech Socialist Republic in this or other journals.

S. Hejtný and B. Slavík, Editors of the Květena ČSR

1. *Persicaria* × *bicolor* (BOBÁS) SOJÁK nothosubsp. *silesiaca* (BECK) CHRTEK

In 1985, an interesting plant was found growing in the vicinity of *Persicaria lapathifolia* (L.) S. F. GRAY subsp. *lapathifolia* behind the cottage colony near the beach "Grado" on the right bank of the river Labe N. of Čelákovice. In 1987, two more plants were found growing between *Persicaria lapathifolia* (L.) S. F. GRAY subsp. *lapathifolia* and *P. mitis* (SCHRANK) AŠENOV on the edge of the swamp on the right bank of the river Labe N. of Přelouč; in the swampy places of the road *P. minor* (HUDS.) OPIZ was also present. A more detailed study demonstrated that in both cases a hybrid *Persicaria lapathifolia* subsp. *lapathifolia* × *P. mitis* was involved.

The plants were ± straight, with stems only slightly inflated in the nodes, leaves lanceolate to narrowly elliptical, ± glabrous, dull green, with ocreas sparsely appressedly hairy, shortly ciliate above. The inflorescences were ± straight, cylindrical, interrupted below, perianth glabrous or with solitary glands. No fruits were set yet.

The plants cannot be identified with the hybrid *P. lapathifolia* subsp. *lapathifolia* with *P. minor* or *P. hydropiper* (L.) SPACH because they have a different combination of characters. Neither are they identical with the hybrid *P. lapathifolia* (L.) S. F. GRAY subsp. *mesomorpha* (DANSER) SOJÁK \times *P. mitis* (SCHRANK) ASENOV, the leaves of which are hairy to a various degree and to which the binom *P. \times bicolor* (BORBÁS 1879) SOJÁK Preslia 46 : 152, 1974 belongs. This name can be used for whichever combination of the species *P. lapathifolia* and *P. mitis*.

At the subspecific level two nothosubspecies have to be distinguished, viz. *P. \times bicolor* (BORBÁS) SOJÁK nothosubsp. *bicolor* for the parent *P. lapathifolia* subsp. *mesomorpha* and *P. \times bicolor* (BORBÁS) SOJÁK nothosubsp. *silesiaca* (BECK) CHRTEK for *P. lapathifolia* subsp. *lapathifolia*:

Persicaria \times bicolor (BORBÁS) SOJÁK nothosubsp. ***silesiaca*** (BECK) CHRTEK comb. n. hoc loco

Bas.: *Polygonum silesiacum* BECK in REICHENBACH Icones Fl. Germ. Helv. 24: 81, 1906. — Syn: *Persicaria \times silesiaca* (BECK) DOSTÁL Sezn. Cévn. Rostl. Kvét. Čs., p. 61, 1982 (nom. inval.).

Jindřich Chrtek, Department of Botany, National Museum, 252 43 Průhonice, ČSSR.

2. *Amaranthus caudatus* L. subsp. *saueri* JEHLÍK

When preparing an account of the *Amaranthaceae* for the Flora of the ČSR, attention was paid to the infraspecific variation of *Amaranthus caudatus* L. in Czechoslovakia. Two distinct morphotypes were distinguished, one with dark (more original), the other with light seeds. They were treated as subspecies, following HEJNÝ (1948: 442—443) who distinguished *A. caudatus* L. subsp. *alopecurus* (HOCHST.) MOQ. (= subsp. *caudatus*) with seeds dark brown to black and *A. caudatus* L. subsp. *leucospermum* (S. WATSON) THELL. sensu HEJNÝ with seeds white or pinkish. The latter nomenclatural combination is invalid because it is based on *Amaranthus leucospermus* S. WATSON (Proc. Amer. Acad. 22: 446, 1887) which refers to the cultivated species *A. hypochondriacus* L., closely related to *A. powellii* S. WATSON widely distributed in Czechoslovakia (see SAUER 1967: 111).

Amaranthus caudatus L. subsp. ***saueri*** JEHLÍK subsp. n.

Diagnosis: Semina rosacea usque fere albicantia, margine obtuso.

Typus: Bohemia: in horto facturae in vico Podhůří prope opp. Vrechlábí [cultura (= im Fabriksgarten in Harta), 435 m s.m., leg. V. CYPERS ut *Amaranthus caudatus* L. var. *normale* Voss 25. 10 1923 (holotypus et paratypus PR).

Distribution: Scattered in Czechoslovakia, most often in the vicinity of ornamental cultures in the Thermophyticum and Mesophyticum. Elsewhere in Central Europe also more frequent than subsp. *caudatus*.

REFERENCES

- HEJNÝ S. (1948): *Amaranthaceae*. — In: DOSTÁL J. et al., *Květěna ČSR* 2 : 441—448, Praha.
SAUER J. D. (1967): The grain amaranths and their relatives: a revised taxonomic and geographic survey. — *Ann. Missouri Bot. Gard., St. Louis*, 54 : 103—137.

Vladimír Jehlík, *Botanical Institute, Czechoslovak Academy of Sciences, 252 43 Průhonice, ČSSR.*

3. *Oberna antelopum* (VEST) ŠOURKOVÁ

***Oberna antelopum* (VEST) ŠOURKOVÁ comb. n. hoc loco**

Bas.: *Cucubalus antelopum* VEST Flora 4 : 149, 1821. — Syn.: *Silene vulgaris* auct. p.p.

Michaela Šourková, *Department of Botany, Charles University, Benátská 2, 128 01 Praha 2, ČSSR.*

Walters S. M. et al. [red.]:

The European garden flora

Vol. 3: Dicotyledons (part 1)

Cambridge University Press, Cambridge 1989, (16)+474 str., 42 obr. (perokresby + kontaktní siluety listů), 1 mapa, formát 275 × 220 mm, cena váz. 65.00 £. (Kniha je v knihovně ČSBS.)

Nový svazek Evropské zahradní flóry má opět podtitul „Příručka pro určování rostlin pěstovaných v Evropě, a to jak venku, tak i ve skleníku“. Její 1. svazek pojednal o kapradorostech, nahosemenných a z rostlin krytosemenných o 1. části jednoděložných (rec. viz Preslia 59 : 96, 1987). Nejdříve vyšel 2. svazek, který obsahoval 2. část, a tím i konec jednoděložných (rec. viz Preslia 56: 383, 1984). Nepřekvapuje proto, že recenzovaný 3. svazek začíná 1. částí rostlin krytosemenných (*Casuarinaceae* až *Aristolochiaceae*). Předsedou jeho jedenáctičlenné redakční rady je opět S. M. Walters a sekretářem J. Cullen. Redakční rada využívala rovněž informací pěti poradců, a to ze Švýcarska, Německa, Francie, Norska a Holandska. Podle jmenovitého seznamu se na recenzovaném svazku podílelo 36 autorů-přispěvatelů. Ale zdá se, že v seznamu nejsou zachyceni všichni: např. v textu u rodu *Salix* (str. 21) a *Populus* (str. 42) je uvedeno autorské jméno R. D. Meikle, ale v seznamu toto jméno marně hledáme.

Čelková stavba 3. svazku je ± podobná jako u dvou dřívě vyšlých svazků. Jeho obsah se dá vyjádřit těmito hesly: Seznam map a obrázků. — Organizace a poradí. — Seznam institucí, v nichž byly různé části svazku zpracovány; jmenovitý seznam přispěvatelů. — Poděkování za finanční a pracovní podporu. — Úvod. — *Angiospermae*, dvouděložné 1. — Terminologický slovníček. — Seznam knih citovaných ve svazku 1, 2 a 3. — Index.

Jádrem publikace je z hesel nahoře uvedených partie *Angiospermae*, dvouděložné 1. Ta začíná klíčem k určování všech čeledí rostlin dvouděložných. Pak následuje zpracování 49 čeledí těchto rostlin. Čtenář zde nalezne popisy, určovací klíče a pokyny pro pěstování jejich zástupců. Z čeledí nyní uvedu aspoň ty, jejichž text přesahuje 10 stran: *Salicaceae*, *Betulaceae*, *Fagaceae*, *Moraceae*, *Proteaceae*, *Aizoaceae*, *Caryophyllaceae*, *Cactaceae*, *Magnoliaceae*, *Ranunculaceae*. Pořadí všech čeledí (a to i těch, jejichž rozsah je menší a které nejsou v našem výčtu uvedeny) je podle Engler-Prantlova systému, uveřejněného ve 12. vydání knihy *Syllabus der Pflanzenfamilien* (H. MEL-SHOP, 1964); odchylky od jmenovaného systému jsou nevelké.

Ponevadž vyšly již tři ze šesti plánovaných svazků, můžeme uvést aspoň dosavadní význačné rysy této flóry. Na prvním místě skutečnost, že flóra vychází z původních taxonomických studií četných autorů a že je moderní určovací pomůckou rostlin pěstovaných v Evropě (neobsahuje často kulturní rostliny poskytující jiný užitek než ozdobu či potěšení, např. plodiny, stejně tak v ní nenajdeme obyčejné plevele). Dále autoři-přispěvatelé jednotlivých partií se snaží, aby flóra byla i nomenklatoricky na výši; uvádějí však po správném/platném jménu i nutná synonyma, což čtenáři umožňuje používat jiná zahradnická díla, zejména starší. Vydané svazky mají solidní vědecký standart, takže lze doufat, že uspokojí náročné profesionální botaniky. Jejich text je srozumitelný a užitá morfologická terminologie poměrně jednoduchá. Mohou proto vyhovět rovněž potřebám školeného zahradníka, krajinného architekta a snad i informovaného zahrádkáře, pokud znají anglicky.

Z. Černohorský